

GLOBALNI CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA U EU I HRVATSKOJ

STANJE I PERSPEKTIVE

HRVATSKO DRUŠTVO ZA UJEDINJENE NARODE

Globalni ciljevi održivog razvoja u EU i Hrvatskoj - Stanje i perspektive

**Hrvatsko društvo za Ujedinjene narode
Klub za Globalne ciljeve održivog razvoja**

Priredili: Filip Kovač, Ružica Jurčević, Zoran Pamić

Zagreb, rujan 2018.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Hrvatskog društva za Ujedinjene narode.

SADRŽAJ

1. Uvodni dio	3
2. Globalni ciljevi i EU	4
3. Dosadašnja provedba ciljeva u državama članicama	6
4. Prijedlog mogućeg smjera aktivnosti	15

UVODNI DIO

U današnjem svijetu, u procesima ubrzanog razvoja tehnologije, znanstvenih i tehnoloških inovacija, prenapučenosti i klimatskih promjena nužno je stvoriti univerzalni okvir djelovanja kako bi se zajedničkim snagama pokušao očuvati život na zemlji i rješiti neke od gorućih problema naše globalne zajednice. Upravo radi tog razloga stvorila se potreba da se konkretiziraju ciljevi i mjere koje se odnose na najveće izazove svijeta u cjelini. Inicijativa Ujedinjenih naroda da se sve države svijeta ujedine u rješavanju problema konkretizirala se usvajanjem *Milenijskih ciljeva razvoja 2000.* godine (tzv. *MDG-ovi*), da bi se ta inicijativa 2015. godine nastavila i proširila s *Globalnim ciljevima održivog razvoja* (tzv. *SDG-ovima*), unutar Programa za održivi razvoj 2030 (ili Agende 2030¹).

17 Globalnih ciljeva održivog razvoja i 169 međusobno povezanih pod-ciljeva, univerzalni su pozivi na akciju za suzbijanje siromaštva, zaštitu planeta i osiguranje da svi ljudi uživaju mir i prosperitet. Oni predstavljaju ključan element održivog razvoja i njihova bi realizacija trebala biti uključena u strateške aktivnosti svake države. Dokument uključuje i *Okvir za smanjenje rizika od katastrofa iz Sendajja za period 2015 – 2030.*, *Akcijski plan Treće Konferencije Ujedinjenih naroda o financiranju razvoja iz srpnja 2015.* te *Pariški sporazum o klimatskim promjenama* iz travnja 2016. godine. Nadalje, postoje i razne inicijative promocije Globalnih ciljeva u zajednici <http://sdgactioncampaign.org/>.

Namjera ovog izvješća je analizirati stanje i perspektive provedbe Agende 2030 i globalnih ciljeva u Europskoj uniji i Hrvatskoj, odnosno, analizirati poduzete mjere i aktivnosti njihove realizacije od 2015. godine do danas. Nadalje, analiza podataka i dostupnih informacija poslužit će i kao polazište za izradu preporuka, odnosno mogućih aktivnosti koje bi mogle doprinijeti realizaciji ciljeva u javnom i privatnom sektoru u Hrvatskoj. Istovremeno, ovo će izvješće poslužiti i za izradu programa rada „Kluba za Globalne ciljeve održivog razvoja“ Hrvatskog društva za Ujedinjene narode.

¹<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

GLOBALNI CILJEVI I EU

Iako Agenda 2030 nije pravno obvezujući dokument, sve članice UN-a koje su ga potpisale preuzele su obvezu njezine provedbe, koja uključuje i provedbu Globalnih ciljeva održivog razvoja. Kako bi približila Globalne ciljeve zemljama članicama EU, Europska komisija je 2016. godine objavila tzv. *Komunikaciju prema Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Europskom odboru regija* nazvanu „*Daljni koraci prema održivoj europskoj budućnosti*”², u kojoj se analiziraju sadašnje politike EU. Ovaj dokument zapravo objašnjava kako 10 političkih prioriteta Komisije pridonosi provedbi UN-ove Agende za održivi razvoj 2030 i kako će EU u budućnosti ispuniti ciljeve održivog razvoja (SDG). U *Komunikaciji* se navodi da će se odgovor EU na Agendu 2030 godine odvijati na dvije razine.

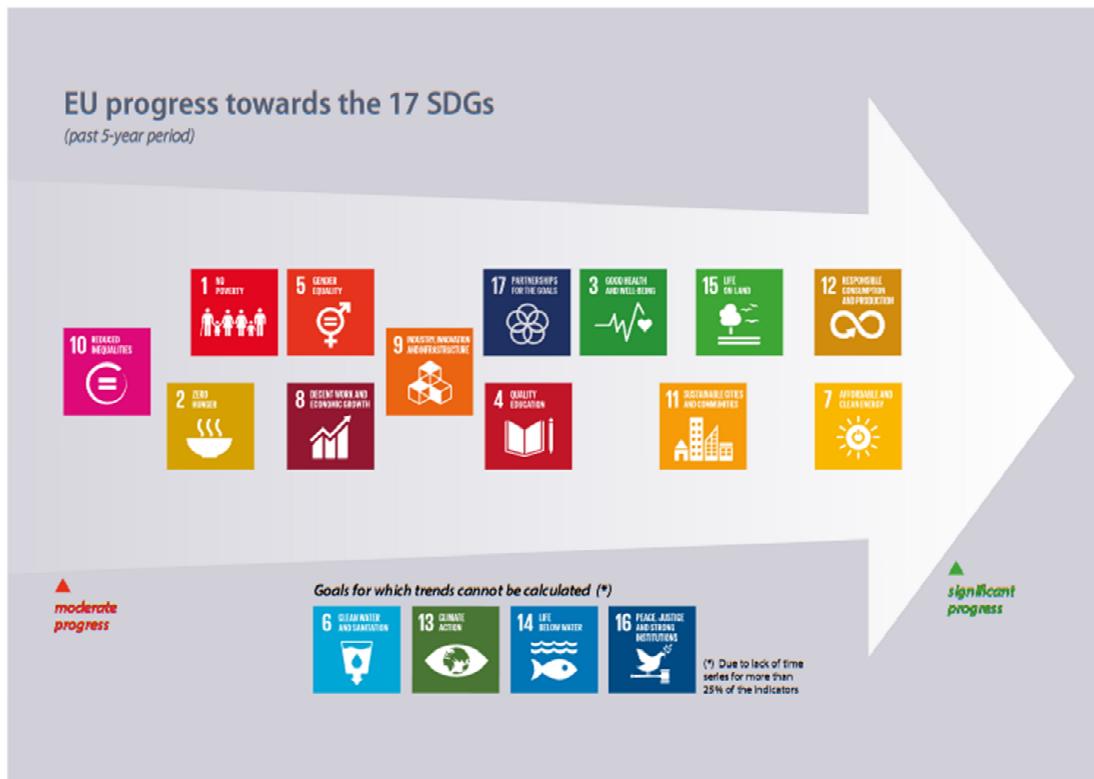
Prva razina se odnosi na potpunu integraciju Globalnih ciljeva u europski okvir, odnosno pridruživanje Globalnih ciljeva europskom političkom okviru i aktualnim prioritetima, analizom gdje se nalazimo i identificiranjem najvažnijih pitanja održivog razvoja. Time će se omogućiti redovito izvješćivanje o napretku i promicanje održivog razvoja u suradnji s vanjskim partnerima. Kako bi se stvorio dinamičan prostor koji okuplja različite dionike javne i privatne sfere, Komisija će pokrenuti platformu gdje će se pratiti napredak i razmjenjivati najbolje prakse provedbe Globalnih ciljeva.

Na drugoj razini bit će potrebno osmisiliti viziju i fokus europskih politika nakon 2030. godine, odnosno, pripremiti se za dugoročnu provedbu Globalnih ciljeva. Komisija će iskoristiti sve instrumente na raspolaganju, kako bi se osiguralo da postojeće i nove politike uzimaju u obzir tri stupa održivog razvoja: društveni, ekološki i ekonomski. Nakon ove Komunikacije, usvojena je i *Druga komunikacija o novom europskom konsenzusu*³ o razvoju koja predlaže zajedničku viziju i okvir za razvojnu suradnju za EU i njezine države članice, usklađenu s Agendum 2030.

²https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf

³https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/publication-the-european-consensus-on-development-200606_en.pdf

Od 2017. godine Komisija je počela redovito izvještavati o napretku EU u provedbi Agende 2030. U dokumentu pod nazivom „Sustainable Development in the European Union: Monitoring Report on Progress towards the SDG's in an EU Context“⁴ navodi se da je EU tijekom posljednjih pet godina napredovala prema svim ciljevima. EU je postigla značajan napredak ka ukupnom postignuću SDG 3, SDG 7, SDG 11, SDG 12 i SDG 15. U posljednjih pet godina EU je umjerenog napredovala u osam SDG-ova. Takvi umjereni trendovi mogu se vidjeti u SDG 2, SDG 4, SDG 5, SDG 8, SDG 9, SDG 10 i SDG 17. U slučaju četiriju ciljeva - SDG 6, SDG 13, SDG 14 i SDG 16 napredak se ne može izračunati zbog nedostatka podataka tijekom posljednjih pet godina (Slika 1).

Slika 1. Prikaz ostvarenih globalnih ciljeva (preuzeto s: <http://www.guninetwork.org/files/ks-04-17-780-en-n.pdf>)

⁴<http://www.guninetwork.org/files/ks-04-17-780-en-n.pdf>

DOSADAŠNJA PROVEDBA CILJEVA U DRŽAVAMA ČLANICAMA

Bez obzira na napore Komisije da strateškim aktivnostima i promocijom Agende 2030 približi globalne ciljeve državama članicama, način provedbe Globalnih ciljeva ovisi o dobroj volji svake pojedine države, pa stoga postoje i razlike u konkretnim akcijama koje države poduzimaju. Prema izvještaju SDG watch⁵, dio država članica EU razvile su strategije provedbe Globalnih ciljeva (npr. Finska, Danska, Njemačka), dok druge ne rade sustavno na provedbi Globalnih ciljeva (npr. Slovenija, Portugal, Španjolska). Ovdje ćemo spomenuti neke od zemalja članica EU koje su razvile strategije, akcijske planove i određene alate za provedbu Globalnih ciljeva, a osvrnut ćemo se i na Hrvatsku.

• FINSKA

Provedba Agende 2030 u Finskoj se temelji na viziji: *Prosperitetna Finska unutar granica sposobnosti prirode*. 2016. godine usvojen je tzv. Dugoročni okvir održivog razvoja (*Society's Commitment to Sustainable Development* ili kraće, *Commitment 2050*)⁶ koju je razvila Nacionalna komisija za održivi razvoj u suradnji s više dionika. Ovaj okvir predstavlja jedan od ključnih strateških instrumenata provedbe Agende 2030, a uključuje zajednički dogovorene Globalne ciljeve i prakse potrebne za osiguranje dobrog života u sadašnjosti i za buduće generacije. Okvir naglašava da je održivi razvoj i nužnost i prilika te da se provedba Globalnih ciljeva može postići samo uključivanjem svih dionika: od institucionalne razine, organizacija civilnog društva, privatnog sektora, obrazovnih institucija i široke javnosti.

Okvir sadrži šest načela i osam zajedničkih ciljeva (Slika 2) koji bi trebali pridonijeti ostvarenju Globalnih ciljeva. Za svaki od osam ciljeva osigurat će se pokazatelji koje će izraditi glavni tajnik Nacionalnog povjerenstva za održivi razvoj uz potporu nacionalne mreže stručnjaka za pokazatelje koji će pratiti provedbu Globalnih ciljeva. Cilj sustava praćenja jest proizvoditi sustavno prikupljene objektivne pokazatelje, poticati raspravu o promjenama vrijednosti i podupirati donošenje odluka. Uspješnost pokazatelja može se pronaći na: www.findicator.fi.

⁵<https://www.sdgwatcheurope.org>

⁶https://kestavakehitys.fi/documents/2167391/2186383/FINAL+Kest%C3%A4v%C3%A4n+kehityksen+yhteiskuntasitoumus+20+4+2016_eng-GBs_Final++kielenhuolto_EN_rev+%282%29.pdf/e057e638-507e-464c-a3dd-d3f0826f8950/FINAL+Kest%C3%A4v%C3%A4n+kehityksen+yhteiskuntasitoumus+20+4+2016_eng-GBs_Final++kielenhuolto_EN_rev+%282%29.pdf.pdf

U osnovi, dokument pojašnjava ideju održivog razvoja te jača koherentnost nekoliko strategija i akcijskih programa: *Program Vlade 2015-2018*, *Izvješće o predviđanju 2030*, *Energetska i klimatska strategija 2050*, *Prirodni resursi 2050*⁷. Ono što ovaj okvir čini zanimljivim jest to da ne daje preporuke i/ili aktivnosti koje bi se provodile kako bi se dostigli Globalni ciljevi, već daje mogućnost svim uključenim dionicima, od znanstvene zajednice, civilnog društva, poslovnog svijeta, obrazovnih institucija, lokalne zajednice i dr. da osmisle vlastite konkretne operativne aktivnosti kako bi doprinijeli provedbi zajedničkih ciljeva.

Slika 2. Načela i zajednički ciljevi prema *Society's Commitment to Sustainable Development*

SDG Watch navodi da se u okviru rada *Nacionalnog povjerenstva za održivi razvoj* svaka 1-2 mjeseca sastaje neformalna radna skupina/mreža za razmjenu informacija, koja se sastoji od različitih dionika (organizacija mladih, ženskih organizacija, sindikati, zeleni), kako bi razmijenili informacije i raspravljali o temama vezanim za održivi razvoj. Navodi se i da su organizacije civilnog društva počele usvajati Globalne ciljeve i Agendu 2030 u svom radu te da se i privatni sektor angažirao u provedbi Globalnih ciljeva, ali da do danas ne postoje relevantni statistički podaci koji bi dokazali stvarnu uspješnost provedenih aktivnosti.

⁷https://www.sd-network.eu/pdf/case%20studies/ESDN%20Case%20Study_No%2018_final.pdf

• DANSKA

Danska je predstavila dva strateška dokumenta za rad s Globalnim ciljevima u smjeru Agende 2030. Prvi je *Akcijski plan*⁸ koji postavlja okvir za način na koji danska vlada radi s Globalnim ciljevima u nacionalnom i međunarodnom kontekstu. To uključuje provedbu u svim sektorima i prilagodbu zakona u odnosu na Globalne ciljeve. *Akcijski plan* je usredotočen na prosperitet, ljudi, planet, mir i partnerstva. Za svaki od njih - osim partnerstva koji su prekogranični - Vlada je formulirala niz ciljeva (ukupno 37). Svaki cilj ima jedan ili dva nacionalna pokazatelja koji su mjerljivi i kvantificirani. U okviru Akcijskog plana, Vlada će predstaviti godišnje izvješće o napretku na Akcijskom planu Parlamentu, kao i četverogodišnje izvješće o statusu Akcijskog plana koji će biti raspravljen u Folketinget-u (parlamentu). Danski statistički ured će izraditi godišnje statističko izvješće koje će biti poslano UN-u kao doprinos globalnom izvješću o napretku.

POVERTY RISING IN DENMARK

A recent estimate of the extent of poverty shows an increase in persistent poverty in Denmark from less than 20,000 persons in 2002 to nearly 45,000 persons in 2015.

The UN's Sustainable Development Goal no. 1 is "Fight poverty. With the adoption of the UN goal, Denmark is committed to "implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and by 2030 achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable". Furthermore, the government has promised to implement a national measurement of poverty to help ensure that poverty in all its forms is eradicated by 2030.

The prognosis for Denmark is good. Being a rich country with good social security and one of the most equal societies in the world, it should be easy for Denmark to reach this goal. That being said, however, does not recognise the importance of measuring poverty and will not honour the commitment to developing a national indicator of poverty. The government rejects the need for a policy to combat poverty in Denmark.

Furthermore, economic and social development in Denmark is drifting towards an unequal distribution of income, partly due to market factors but also to policy reforms. Over the past few years there have been a number of extensive reforms of Danish state benefits.

DENMARK NEEDS TO GUARANTEE LIFELONG FREE QUALITY EDUCATION FOR ALL

The latest reform sets a "ceiling" for the total amount of social assistance that an individual can receive in state support. The goal of the reforms is to make it more attractive to take a job. However, the reforms leave many people marginalised. Many of those who experience severe cuts in social assistance due to the reforms are deemed incapable of taking a job, due to illness or social problems.

A recent estimate of the extent of poverty shows an increase in persistent poverty in Denmark from less than 20,000 persons in 2002 to nearly 45,000 persons in 2015. The poverty line is calculated using a method similar to the OECD approach.

By not setting a poverty line, the Danish government lacks an important tool with which to monitor the UN goals. Moreover, latest social benefit rates are so low that they do not meet the Danish standard for what constitutes a family that is left poor. This is a clear disregard of the obligation Denmark has taken on by adopting the UN goal.

DENMARK SHOULD:

- Establish a recognised poverty line to monitor developments in society and against which new laws can be tested
- Make a national action plan for combating poverty
- Ensure that social benefit rates always meet the Danish standard for a minimum income

In order to ensure equal access to all levels of education, more data on the access for various groups to education is necessary to identify and combat the types of inequalities that still exist in the Danish education system. This has to be combined with the right incentives for students in Denmark to study and receive free quality education and financial support (SfJ). The latter is a prerequisite to removing economic barriers to education.

Denmark promised years ago, as part of the Bologna Process in 2012, and reaffirmed this promise in 2015, to compile the necessary data (National Access Plans) to ensure that students increasingly reflect the composition of the population at large. However, the Danish government has yet to act on these promises.

Worryingly, the SDGs are relatively unknown in Danish society at large and we believe that the education system has a role to play both in informing students about the goals, but also in helping Denmark to achieve them. The education system can help create global citizens who take responsibility for the achievement of the SDGs.

DENMARK SHOULD:

- Ensure equitable and free quality education in Denmark and refrain from cutting financial investments in education, both monetary and institutional, and financial support to students
- Fulfil the promises set out in the Bologna Process and compile accurate, disaggregated statistics on education in Denmark
- Create incentives for students in both primary and secondary education, which both helps the school participate in Denmark's achievement of the SDGs and includes teaching the SDGs in various lessons

Slika 3. Isječak iz dokumenta *What will Denmark look like in 2030? Civil society reviews Denmark's efforts to implement the Sustainable Development Goals* (preuzeto s: https://www.ms.dk/sites/default/files/filarkiv/artikler/what_will_denmark_look_like_in_2030.pdf)

⁸<http://um.dk/en/danida-en/strategies%20and%20priorities/the-un-sustainable-development-goals/>

Drugi je dokument *Danska strategija za razvojnu suradnju i humanitarnu akciju*, nazvan „The World 2030“⁹, u kojem se detaljno objašnjava vizija, strateški ciljevi i prioriteti u razvoju Danske. Ministarstvo financija odgovorno je za koordinaciju nacionalne provedbe SDG-a. Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za SDG u kontekstu Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih foruma. Ministarstvo financija i Ministarstvo vanjskih poslova surađuju i koordiniraju aktivnosti vezane za Globalne ciljeve.

Prema SDG Watch-u, organizacije civilnog društva u Danskoj uključene su u provedbu SDG-ova. Mreža organizacija, Globalt Focus¹⁰, služi kao platforma za stvaranje partnerstva iz različitih područja: od organizacija civilnog društva, akademske zajednice, lokalnih i regionalnih vlada, sindikata i privatnog sektora.

- **IRSKA**

Ministarstvo komunikacija, klimatskih aktivnosti i okoliša objavilo je 2018. godine *Prvi nacionalni provedbeni plan*¹¹ (Slika 4), u kojem se propisuje na koji će način Vlada implementirati SDG-ove. Planom su definirane aktivnosti međuresorne koordinacije, dionika i periodičnog izvješćivanja o napretku na nacionalnoj i globalnoj razini. Plan identificira četiri strateška prioriteta za provedbu provedbe:

1. Svijest: podići svijest javnosti o Globalnim ciljevima
2. Sudjelovanje: omogućiti dionicima prilike za angažiranje i doprinos praćenju i pregledu procesa, te daljnje razvijanje nacionalne provedbe Globalnih ciljeva;
3. Podrška: poticanje i podrška naporima zajednica i organizacija da doprinesu sastanku SDG-a i potiču sudjelovanje javnosti;
4. Usklađivanje politika: razviti usklađivanje nacionalne politike s SDG-ovima i identificirati mogućnosti za koherentnost politike.

Ministarstvo komunikacija, klimatskih aktivnosti i okoliša odgovorno je za promicanje i nadgledanje koherentne provedbe SDG-a na razini cijele Vlade. Sva ministarstva zadržavaju odgovornost za provedbu pojedinih SDG-ova koji se odnose na pitanja koja su u području njihovih nadležnosti. Plan pruža i tzv. 'SDG Matrix' koji identificira nadležne Odjеле Vlade za svaki od 169 ciljeva. Ona također uključuje i 'SDG policymap' koji ukazuje na relevantne nacionalne politike za svaki od ciljeva.

⁹<http://um.dk/en/danida-en/strategies%20and%20priorities/the-un-sustainable-development-goals/>

¹⁰<http://www.globalfokus.dk/>

¹¹<https://www.dccae.gov.ie/documents/DCCAE-National-Implement-Plan.pdf>

Plan također propisuje 19 konkretnih akcija za provedbu tijekom trajanja prvog Nacionalnog provedbenog plana. U okviru ovog plana bit će uspostavljen Nacionalni forum dionika s predstavništvom svih skupina zainteresiranih strana, uključujući i organizacije civilnog društva i privatni sektor. Organizacije civilnog društva angažirane su u podizanju svijesti irske javnosti o Globalnim ciljevima, koristeći inovativne metode poput diskusija građana, prikupljanja priča o Globalnim ciljevima u lokalnoj zajednici i dr.

VISION

Our vision is for Ireland to fully implement the Sustainable Development Goals at home, and to contribute to their achievement internationally through our role as a responsible global citizen, so that no one is left behind.

AIM

This Plan aims to provide a framework for how Ireland will implement the Sustainable Development Goals from 2018-2020, to support national policies which contribute to meeting the Goals, and to facilitate multi-stakeholder participation.

STRATEGIC PRIORITIES

Awareness: Increase public awareness of the Sustainable Development Goals, their relevance to Ireland, and national efforts to achieve them.

Participation: Provide stakeholders with meaningful opportunities to contribute to national follow-up and review processes regarding the Goals, and with opportunities to further the development of the national implementation framework.

Support: Support and encourage communities and organisations to make their own contributions to achieving the Goals, and to foster public participation.

Policy Alignment: Support and promote policies and initiatives across government which contribute towards meeting the Goals at home and abroad, and identify opportunities for enhancing policy coherence.

Slika 4. Vizija, cilj i strateški prioriteti Nacionalnog plana provedbe SDG-a u Irskoj

- NJEMAČKA**

Njemačka je 2017. godine usvojila Strategiju održivog razvoja pod naslovom „German Sustainable Development Strategy“¹². Strategija utvrđuje konkretnе mjere provedbe za 17 SDG-ova, a temelji se na cjelevitom i integriranom pristupu. Strategija ima za cilj ekonomski učinkovit, društveno uravnotežen i ekološki održivi razvoj te potiče na implementaciju ljudskih prava, borbu protiv ilegalnih finansijskih tokova, transparentne sustave, pomak prema obnovljivoj energiji, energetskoj učinkovitosti i sl. Održivi razvoj mјeren je u 36 područja, od kojih svaki ima indikator i cilj (Slika 4.).

Postoji nekoliko oblika dijaloga između ministarstava i organizacija civilnog društva, kao što su „Forum Nachhaltigkeit“ i „Mreža 2030“, koja uključuje krovne organizacije u Njemačkoj (sindikati, društvene, kulturne, ekološke i razvojne organizacije).

No.	Indicator field <i>Sustainability postulate</i>	Indicators	Targets
SDG 1. End poverty in all its forms everywhere			
1.1.a	Poverty <i>Reducing poverty</i>	Material deprivation	Keeping the proportion of people who are materially deprived significantly below the EU-28 level up to 2030.
1.1.b		Severe material deprivation	Keeping the proportion of people suffering from severe material deprivation significantly below the EU-28 level up to 2030.
SDG 2. End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture			
2.1.a	Farming <i>Environmentally sound production in our cultivated landscapes</i>	Nitrogen surplus	Overall nitrogen surpluses for Germany to be reduced to 70 kilograms per hectare of utilised agricultural land in the annual average from 2028–2032.
2.1.b		Organic farming	Share of organic farming on land used for agriculture to be increased to 20% in coming years
SDG 3. Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages			
3.1.a	Health and nutrition <i>Living healthy longer</i>	Premature mortality (Cases of death per 100,000 residents under 70): women	To be reduced to 100 per 100,000 residents (women) by 2030
3.1.b		Premature mortality (Cases of death per 100,000 residents under 70): men	To be reduced to 190 per 100,000 residents (men) by 2030

Slika 4. Područja, indikatori i ciljevi unutar Strategije održivog razvoja

¹²https://www.bundesregierung.de/Content/DE/_Anlagen/2017/02/2017-02-27-nachhaltigkeit-neuauflage-engl.pdf?blob=publicationFile&v=1

- **HRVATSKA**

Do danas u Hrvatskoj ne postoji strukturirani i institucionalizirani mehanizam koji omogućava provedbu Globalnih ciljeva. Vlada RH nije predočila plan ili smjernice za provedbu Agende 2030 niti postoji službeni prijevod Agende 2030 na stranicama Vlade. U siječnju 2018. godine osnovano je Nacionalno vijeće za održivi razvoj na kojim predsjeda predsjednik Vlade Republike Hrvatske. U *Odluci o osnivanju nacionalnog vijeća za održivi razvoj* (NN 7/2018)¹³ navodi se da će za članove Vijeća biti izabrano 23 čelnika središnjih tijela državne uprave nadležnih za određena područja (turizam, financije, znanosti i obrazovanja, poslove pravosuđa, zdravstva, kulture i sl.), međutim, imena izabranih čelnika, kao ni program rada Vijeća, ili nisu vidljiva ili uopće ne postoje. U *Odluci* stoji da je temeljna zadaća Vijeća predlagati mjere i aktivnosti, prioritete, obveznike, dinamiku i sredstva potrebna za provedbu ciljeva Agende 2030 te pratiti, analizirati i koordinirati njihovu provedbu.

Nadalje, navodi se da je težište rada na provedbi prvih 16 Globalnih ciljeva održivog razvoja koji su nacionalnog karaktera te uključuju sve dionike radi unaprjeđenja postojećih i iznalaženja novih, inovativnih politika i mjera za gospodarski, okolišni, društveni i institucionalni napredak RH. Nadalje, Vijeće bi trebalo organizirati javne konferencije i druga zbivanja s ciljem jačanja suradnje i javne svijesti o važnosti i provedbi Agende 2030, međutim, uzimajući u obzir činjenicu da se Vijeće sastaje po potrebi, a najmanje jednom godišnje, upitno je koliko će rad samog Vijeća (uspješno) pridonijeti realizaciji Globalnih ciljeva.

Prema SDG Watch-u, u Hrvatskoj nevladine organizacije još uvijek nisu pozvane sudjelovati u dijalogu. Vlada RH planira sudjelovati u Voluntary National Review¹⁴ 2019. godine, ali organizacije civilnog društva nisu pozvane dati svoj doprinos. SDG Watch izvještava da ne postoji (redoviti) dijalog s organizacijama civilnog društva, već se organizacije same koordiniraju i osmišljavaju aktivnosti. Organizacije civilnog društva i dalje čekaju na mogućnost da artikuliraju i pridonose provedbi Agende 2030. Osim toga, i dalje postoji vrlo ograničen pristup informacijama o procesu provedbe i konkretnim planovima na političkoj i administrativnoj razini. Kao ni javni, tako ni privatni sektor nije uključen u provedbu Globalnih ciljeva.

¹³https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_01_7_188.html

¹⁴<https://sustainabledevelopment.un.org/vnrs/>

Na sustavnoj razini postoje određene inicijative vezane za Globalne ciljeve u kojima je Hrvatska navedena kao partner¹⁵. U jednom razdoblju postojao je i projekt međuakademiskog partnerstva zaduženog za provođenje istraživačkih projekata (engl. *InterAcademy Partnership for Research - IAP*)¹⁶ koji je započeo 2016. godine pod nazivom „Poboljšanje znanstvenog doprinosu u kreiranju globalne politike: Strategije za ostvarenje ciljeva održivog razvoja“ (engl. *Improving Scientific Input to Global Policy making: Strategies for Achieving the Sustainable Development Goals*), uz finansijsku potporu Carnegie Corporation iz New Yorka. Globalna mreža znanstvenih, medicinskih i tehničkih akademija je u svom vodiču iznijela načine kako bi akademije, članice IAP-a, mogle podržati implementaciju Globalnih ciljeva održivog razvoja, a to su: upoznavanje znanstvene javnosti sa sadržajem tih ciljeva, pružanje dokaza Vladi, imenovanje stručnjaka, podrška Vladi u provođenju dosljednih istraživanja, posredovanje između političara i akademije, organiziranje sastanaka i simpozija te promoviranje dijaloga, pisanje preporuka temeljenih na znanstvenim činjenicama, podsticanje zajedničkog rada članova starijih i mlađih akademija, spajanje različitih znanstvenih perspektiva i uključenje različitih disciplina, praćenje i procjena napretka u provedbi Globalnih ciljeva održivog razvoja te otkrivanje zajedničkih izazova, dijeleći najbolju praksu i promicanje inovativnih pristupa.

Unutar Ministarstva zaštite okoliša i energetike djeluje Služba za održivi razvoj, ali informacije o području njihovog djelovanja nisu dostupne (poznato je samo da se kod njih mogu preuzeti ikone Globalnih ciljeva održivog razvoja na hrvatskom jeziku (plakati, ikone ciljeva, logo).

U području privatnog sektora, Čubrilo (2018) je u svojem članku pod nazivom „Analiza provedbe globalnih ciljeva održivog razvoja u gospodarstvu Republike Hrvatske“ analizom tri odabrana cilja (Cilj 5 (rodna ravnopravnost), Cilj 8 (dostojanstven rad i gospodarski rast) i Cilj 12 (odgovorna potrošnja i proizvodnja); kao najvažniji u kontekstu hrvatskog gospodarstva), pomoću rezultata Indeksa DOP-a, potvrđio hipotezu da se hrvatska poduzeća kreću u smjeru ostvarivanja Globalnih ciljeva održivog razvoja. Osim ovog članka, ne postoji druga analiza ostvarivosti ciljeva niti u privatnom sektoru niti u ostalim područjima ljudske djelatnosti.

¹⁵<https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/croatia>

¹⁶<https://hrcak.srce.hr/file/287565>

PRIJEDLOG MOGUĆEG SMJERA AKTIVNOSTI

Uzveši u obzir prethodno navedene raspoložive podatke razvidno je da je područje Globalnih ciljeva i njihove implementacije u Hrvatskoj marginalizirano te postoji značajan prostor za intenziviranje dinamike odgovarajućih a istovremeno i nužnih aktivnosti. Pri tome je nužno istaknuti da usko ograničeni pristup koji je definiran, planiran i komuniciran samo i isključivo za područje državne uprave predstavlja metodološki zastarjeli i ograničen pristup koji je već i prije početka implementacije, u najboljem slučaju, osuđen i predodređen na vrlo ograničene dosege i učinke.

Nasuprot tome nužno je primjeniti primjere dobre prakse iz prethodno navedenih europskih zemalja u kojima na implementaciji Globalnih ciljeva zajedno i komplementarno, s ciljem ostvarivanja sinergijskih učinaka na nacionalnoj razini koji se potom multipliciraju i na međunarodnoj razini, djeluju tijela državne vlasti, civilni i privatni sektor. Područje Globalnih ciljeva je preširoko i od strateške važnosti za sve segmente društva, odnosno sve pojedince da bi mu se pristupalo kroz okvire determinirane i uvjetovane dnevnopolitičkim potrebama bilo kojeg političkog *establishmenta*.

Samo zajednička nacionalna platforma koja obuhvaća i uključuje sve relevantne dionike može donijeti željeni i potreban uspjeh. Široko komunicirana i objašnjena, pripremljena i razrađena akcijska platforma koja uključuje sve segmente društva ima šanse biti shvaćena i prihvaćena, a potom i implementirana u svim porama i strukturama društva.

Sve informacije koje se tiču Globalnih ciljeva i njihove implementacije, kako na nacionalnoj tako i na lokalnim razinama, trebale bi biti javno dostupne, transparentne. Ovo je područje koje ne dozvoljava elitistički pristup već traži otvorenost i kritiku javnosti koja mora razumjeti što se i zašto radi da bi suštinski prihvatile i istinski pristupila implementaciji Globalnih ciljeva.

Hrvatska će s obzirom na predstojeće predsjedanje EU-om u 2020. biti u fokusu međunarodne javnosti pa nam i ta okolnost može biti dodatan argument i poticaj zašto intenzivirati i razviti aktivnosti na ovome području. Zaostajanje na pitanjima planiranja i razrade implementacije Globalnih ciljeva za zemlju predsjedateljicu EU-a može biti razlogom prvaklasne međunarodne političke blamaže.